

ČST 4 - od 17.3.-23.3.2021

Přepsat do sešitu !!!

Keltové

- první známé národy na našem území (kolem r.500 př.n.l = tedy v době železné)
- naše území bývá nejčastěji spojováno s keltským kmenem **Bójů**, díky tomu získala naše země označení **Bohemia**.
- Keltové žili v tzv. **oppidech** – hradiště na vyvýšených místech, která byla chráněna kamennými hradbami a valy- tato sídla byla zastavěna obytnými domy a řemeslnými dílnami.
- Keltové byli šikovní řemeslníci, zemědělci, obchodníci a také odvážní bojovníci

Germáni

- na našem území se kolem přelomu letopočtu usadili **Germáni**
- žili v osadách **bez opevnění**
- uměli zpracovat železo a vyrábět nástroje a zbraně, ale i šperky
- v zemědělství se zaměřovali hlavně na chov dobytka

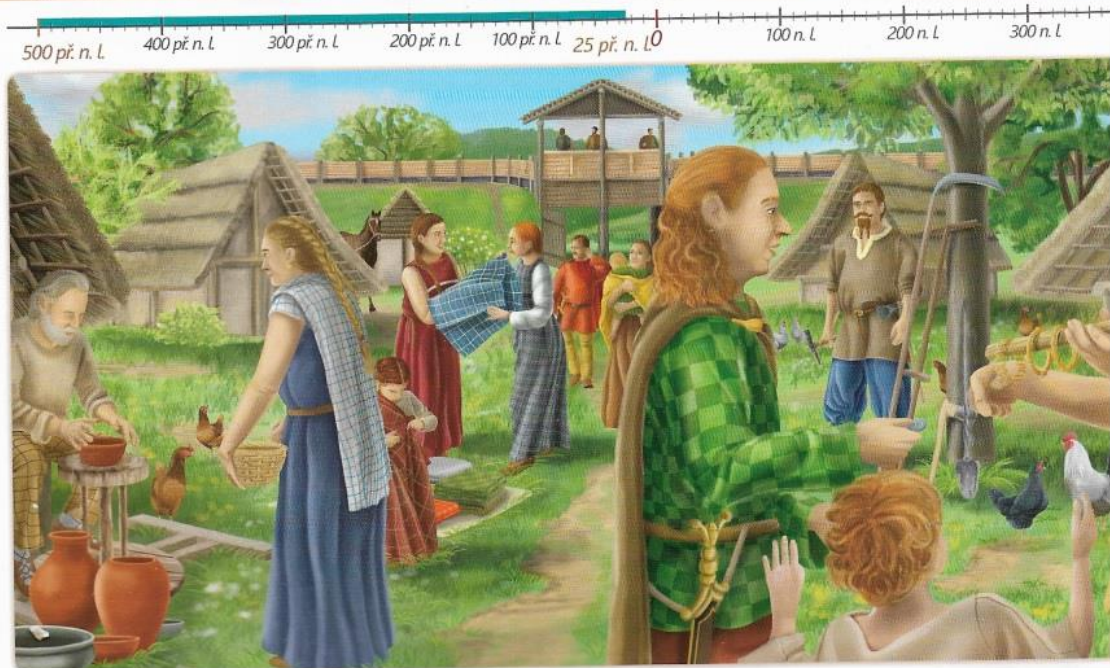
Posílám vám i neskenované stránky z učebnice, abyste si mohli o tomto období přečíst a podívat se na obrázky.

Zítra, tj.15.3. se uvidíme společně v 9:15 na Skypu !!!

Krásné dny !!!
J.Š.

III. PRVNÍ ZNÁMÉ NÁRODY NA NAŠEM ÚZEMÍ

1. KELTOVÉ

1. Co lidé na obrázku dělají?

2. Jak pracuje hrnčír?

3. Najdete kosu?

Pravěké obyvatele našeho území nedokážeme pojmenovat. Neexistují o nich žádné písemné poznatky doby. Až po roce 500 př. n. l. (tedy v době železné) se u nás usadili příslušníci národa, který má své jméno a který je zmiňován v starověkých písemnostech – **Keltové**.

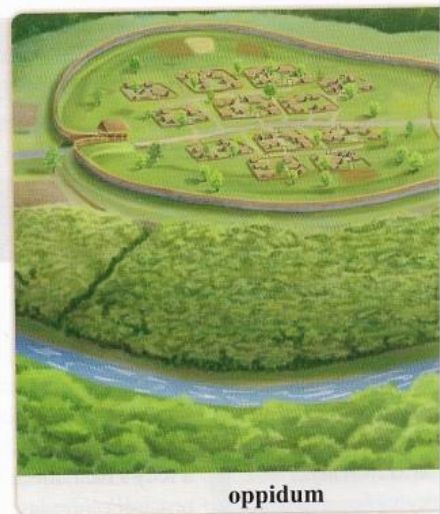
Naše území bývá nejčastěji spojováno s keltským kmenem **Bójů**. Díky tomu získala naše země označení **Bohemia**.

- Z** Označení Boiohaemum [bojohemum] – země Bójů – se vyvinulo z pojmenování tohoto území starověkými římskými historiky a zeměpisci. Bójové byli velmi početným keltským kmenem a nepobývali pouze u nás. Prosluli svou bohatostí a jejich označení Boii [boji] znamená „strašní“.
- Z** Na Moravě žily i keltské kmény Volků-Tektoságů a Kotinů.

Jak žili

Keltové žili převážně ve **vesnicích**, ti bohatší pak v lehce opevněných **dvorcích** s jednou či s více usedlostmi. **Později** začali na vyvýšených a přirozeně chráněných místech budovat tzv. **oppida** – hradiště chráněná pásy kamenných hradeb a valů. Tato sídla, zastavěná dvorci s obytnými domy a řemeslnickými dílnami, byla i centra obchodu a nejspíše i sídla správy jednotlivých oblastí.

- Z** Termín oppidum je převzatý od Římanů, kteří takto nazývali opevněná místa, zpravidla v těžko dostupných polohách.
- Z** Při opevnění oppid využívali Keltové tzv. klešťovitou bránu – vstup, kde v místě přerušení hradby jsou její konce zahnuty dovnitř, takže vytvářejí jakousi uličku, na jejímž konci je teprve vybudována vlastní stavba brány.
- 👄** Jakým způsobem mohli obránci tento typ brány – tzv. klešťovité – využít?

oppidum

Co dovedli

Keltové ve své době prosluli jako **odvážní bojovníci**. Byli však i **úspěšní zemědělci a šikovní řemeslníci**. Jejich **způsoby výroby** byly mnohem **pokročilejší**, než jaké se dosud na našem území objevily. Dovedli:

mlít obilí pomocí mlýnků

- používali tzv. žernovy – kamenné rotační mlýnky

vyrábět keramiku na hrnčářském kruhu

- 1 Jakým způsobem se u nás do příchodu Keltů zpracovávalo obilí a jak se vyráběly keramické nádoby?
- 1 M Zopakujte si, jaký je rozdíl mezi kruhem a kružnicí. Jakými písmeny popisujeme kruh a jakými kružnicí?
- 2 Představte si výrobu nádob na hrnčářském kruhu a zkuste vysvětlit, proč byly pohlednější a kvalitnější než ty, které byly vyrobené pouze ručně.

kovat železné nástroje

- např. nůžky, kladiva, lopatky, sekery, kleště, kosa a pilníky
- do nových tvarů a podob, v jakých je někdy používáme i my

Keltové se rádi hezky oblékali a zdobili. Z **bronzu** vyráběli spony, nápažníky, nánožníky a nákrčníky. Náramky a jiné ozdoby zhotovovali i ze **skla** nebo ze **švartny** (suroviny podobné černému uhlí).

nánožník

náramek

náhrdelník

- 2 Keltové jako první na našem území nosili kalhoty, protože hodně (více než zdejší původní obyvatelé) jezdili na koních.

Obchod

Keltové byli také **úspěšní obchodníci**. V místním i dálkovém obchodu používali **mince**, které si sami razili ze stříbra a zlata.

- 3 Velké zlaté keltské mince se nazývají statéry. Zjistěte, jaký lidový název mají tyto mince a proč.
- 3 Popište, jak se vyvíjel obchod od jeho počátků v době kamenné až do příchodu Keltů.

příklad statéru

V co věřili

Keltové věřili v **mnoho bohů**. Za **posvátné** považovali i **rostliny** (např. jmelí, dub), **zvířata** (např. jelen, kanec, kohout), kameny nebo vodu. Nauky o bozích, přírodě, posvátnu a léčitelství, ale i o soudní moci ovládali tzv. **druidové**. Ve společnosti měli mimořádné postavení.

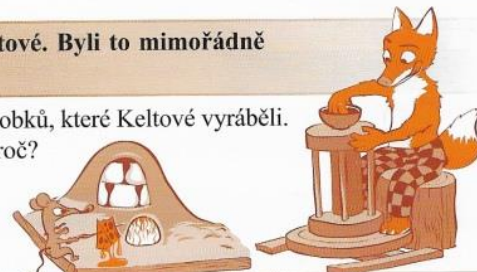
- 4 Z předchozího textu odvoďte, jaký vztah měli Keltové k přírodě.
- 2 Keltové neznali písmo, a proto se druidové všechny vědomosti získané od starších druidů museli naučit nazpaměť.

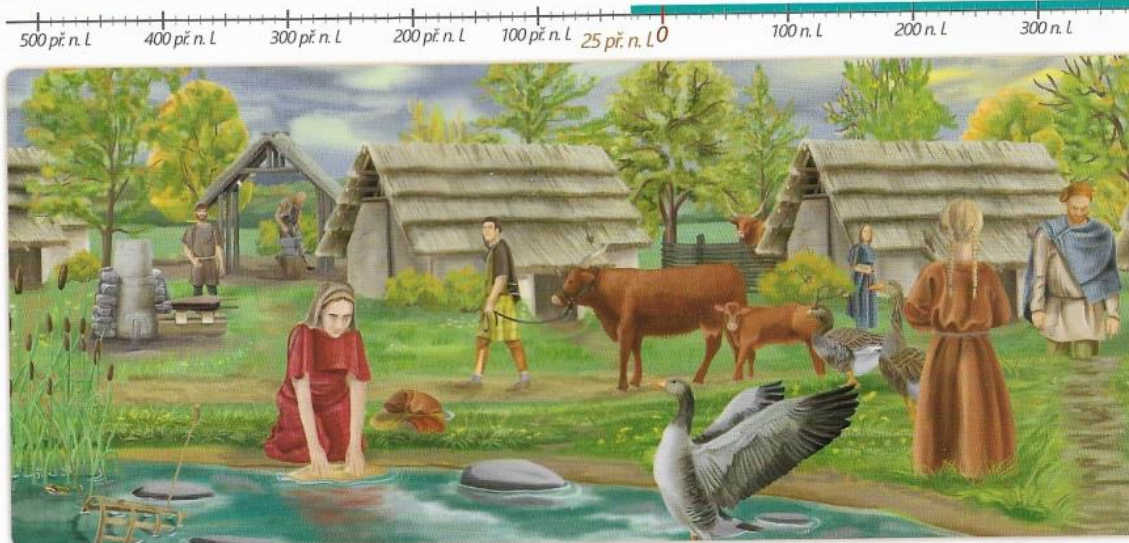
kamenná hlava Kelta (možná jde o druida)

Kolem roku 500 př. n. l. se na našem území usadili Keltové. Byli to mimořádně šikovní řemeslníci a zemědělci a odvážní bojovníci.

1. Prohlédněte si znovu úvodní obrázek a uveďte příklady výrobků, které Keltové vyráběli.
2. Jak se po příchodu Keltů začalo označovat naše území? Proč?
3. Co je oppidum?
4. K čemu se používaly žernovy?
5. Jak se nazývají keltské učenci a kněží?

2. GERMÁNI

1. Co lidé na obrázku dělají?

2. Najdete tavicí pec na železnou rudu?

Přibližně na přelomu letopočtu se u nás usadili **Germáni**, naše území ovládali až do konce 4. století.

- 2 Na území Čech převažoval kmen Markomanů a na Moravě Kvádové.
- 2 V době kolem přelomu letopočtu u nás pod vedením Marobuda vznikl kmenový svaz Markomanů. Jméno Maro je zřejmě prvním jménem konkrétního člověka uváděným v souvislosti s naším územím.

Jak žili

Germáni žili v osadách, které **neopevňovali** a nechránili palisádami ani příkopy, a to ani v době války. Za nejlepší obranu považovali útok.

- 2 Proč může být útok nejlepší obranou? Jací asi byli Germáni bojovníci?
- 2 Vážení muži nosili zvláštní účes pečlivě učesaný z dlouhých vlasů – tzv. **svébský uzel**.

svébský

Co dovedli

Co se týče řemeslných dovedností, znamenal příchod Germánů pro naše území návrat o několik století zpět. V kovářství se však Germáni naučili techniku **vyrábění kvalitnější ocele** pro zhotovování zbraní. Byli i dovední **šperkaři**. V zemědělství se zaměřovali hlavně na **chov dobytka**.

- 1 Zamyslete se, jaké důvody mohly vést Germány k tomu, že se věnovali více chovu dobytka než pěstování plodin?
- 2 Dobytek Germánů byl poměrně malého vzrůstu, kůň měřil v kohoutku jen 120–130 cm. Germáni více než vši jejich předchůdci na našem území pěstovali oves, z jídla měli oblíbenou ovesnou kaši.

hrot

Obchod

Vlastní **mince nerazili**, při obchodování však používali mince jiných národů.

- 2 Zamyslete se, čí mince (kterých národů) mohli Germáni používat při obchodování.

V co věřili

Germáni zřejmě uctívali **velké množství božských i dalších nadpřirozených bytostí** (démonů, duchů živlů atd.), které se v různých oblastech lišily.

Kolem přelomu letopočtu se u nás usadili Germáni.

- 1. Prohlédněte si znovu úvodní obrázek a uveďte, čím se lišila řemeslná výroba Germánů od keltské.